

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah
Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States
Issued Every Day Except Sundays and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON 4687 CORTLANDT

NO. 307. — STEV. 302.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 26, 1919. — PETEK, 26. DECEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII — LETNIK XXVII

NEMŠKA MIROVNA POSLANICA AMERIKI

VODILNI NEMŠKI PACIFIST IZJAVLJA, DA JE TREBA POPRAVITI ZLO, KI JE BILO STORJENO FRANCIJI IN BELGIJI. V VSAKEM NEMŠKEM DOMU JE GOSPODARILA SMRT.

Berlin, Nemčija, 24. decembra. — V spominu na vse to, kar se dogodilo, dvignimo svoje roke proti temi božični noči, proti nebu, obsejanemu z zvezdami ter prisrezimo: — Nikdar več!

Profesor Walter Schueking, vodilni nemški pacifist, je poslal danes to božično mirovno poslanico na naslov naroda Združenih držav.

— Blizu se božič in sklenitev miru, — je izjavil Schueking, — v naših srcih manjka božičnega veselja. Človeštvo je preveč trpelo.

— Številni milijoni naših bratov so stopili v ono temno deželo, iz katere ni nobenega povratka. Ko bo napočil sveti večer, bo čuti po celem svetu veliko litanje izgubljenih starih mater, kojih sinovi so mrtvi. Vzalošene matere bodo stale pri božičnih drevesih ter delile darove otrokom, ki niso nikdar poznali svojih očetov. Samotne deklice bodo z žalostjo opomnjene na usodo, ki je uničila vsa njih upanja za bodočo srečo.

V Nemčiji ni niti enega doma, v katerem bi ne bilo zaznamovani smrti. Največje veselje vseh bi bilo, če bi mogli okrasiti grobove svojih mrtvih.

To je božič po starih letih vojne in po enem letu premirja. Posamezni ljudje niso mogoče v tako veliki meri krivi tega kot narodi sami. Boriti se moramo sedaj proti svetovnemu sovraštvu. Zvezati moramo skupaj vse, kar je lastno celemu človeštvu. Ali ne čutijo angleške, francoske ali ameriške matere proti svojim otrokom istega, kar čuti nemška mati? Kako korist imamo od tega, če se sovražimo med seboj?

— Združimo se ter pozabimo, kar smo storili zlega drug drugemu.

— Vzgojimo svoje otroke v misli, da je pravica višja kot moč in da mora vladati med narodi pravica.

— Vse zlo, storjeno Franciji in Belgiji, mora biti popravljeno in zlo, ki je bilo podpisano v versajlski pogodbi, mora biti istotako popravljeno.

Delajmo skupaj za veliko Ligo narodov, ki bo pribražila vse zadržanosti čela.

V spominu na vse, kar se je zgodilo, dvignimo svoje roke v temni božični noči v vsaki deželi proti zvezdnatemu nebu ter prisrezimo, da se kaj takega ne sme zgoditi nikdar več.

ŽMESNJAVE NA REKI

D'ANNUNZIO JE BIL ZOPET PORAZEN PRI VOLITVAH NA REKI, KAJTI 75 ODSOTKOV GLASOV JE BILO ZA SPREJEM PREDLOGOV LAŠKE VLADE. — SODIŠČE BREZ SUVERENIH PRAVIC.

Rim, Italija, 24. decembra. — Italjanski ministrski predsednik Nitti je večeraj obvestil ministrski svet, da bo v četrtek odpotoval v Pariz in da se bo vrnil šele tedaj, ko bo izvedel za natančno uravnavno reševanje vprašanja.

Razen ministrskega predsednika bodo odpotovali v Pariz tudi zunanji minister Scialoja, Dante Ferraris, minister za industrije in trgovino ter nadaljni zastopniki laške vlade v namenu, da razpravljajo o finančnih in trgovskih vprašanjih. V zvezi s tem pravi Corriere d'Italia:

Vrjetno je, da bo odšel signor Ferraris tudi v Ameriko ter sklenil vse potrebne dogovore z ameriško vlado, katere bo slednja odobrila in ki bodo urevali slabi valutni položaj, ki obstaja med obema deželama.

Ker so veliki dvomi glede izida prvega ljudskega glasovanja na Reki, se je vršilo drugo ljudsko glasovanje v nedeljo.

Izid je pokazal, da je bilo oddanih 75 odstotkov glasov v prilog predlogom laške vlade z oziroma na bodočo okupacijo mesta.

Pravijo, da je odstopil major Giuriatti, načelnik šatba Gabriella d'Annunzia.

Listi poročajo, da je bil temelj dogovorov med laško vlado ter pristaši d'Annunzia z oziroma na Reko naslednji:

— Italjanska vlada bo vzdržala v svoji posesti celo črto kot jo je določalo premirje ter zahtevala zase pravico, da se odloči Reka glede svoje lastne usode.

Italjanska vlada je vzela naznanje želje Reke kot so bile izražene dne 30. oktobra leta 1918 in zopet povdarjene dne 30. oktobra 1919 ter izjavila, da ne bo sprejela Italija nobene drugačne rešitve. Reka bo dobila finančno pomoč v namenu, da zopet ustanovi svoje normalno življenje in da prične poslovati kot pristo pristanišče.

Tekom prehodne dobe ne bo izvajala laška vlada nobenih suverenih pravic nad Reko in neodvisnost od slednje ne bo kršena ali zmanjšana niti v najmanjši meri.

Vlada ne bo sprejela nobene rešitve, ki bi določala, da se odloži Reka in sosečno ozemlje od materinske zemlje (italjanske) in med tem časom bo to zemlje zasedla ter zahtevala jamstva za nedotaknjenost Reke s pomočjo svojih rednih čet, ki bodo obstajale izključno iz laških vojakov.

Vpoučevane bodo pravice krajevnih milic, ki so bile oživitvene na Reki.

SPOROČILO LANSINGA. decembra obletnice poroda dobe, ki je dala človeštvu božanstveno sporočilo o miru in onih principih.

Državni tajnik Lansing je izdal jih, ki so predstavljali temeljne danes naslednjo poslanico, na klemen modernega napredka in civilizacije.

— Krščanstvo praznuje dne 25. Danes se glasi po celem svetu,

Na sliki vidite še par radikalcev, ki so bili deportirani prejšnji teden v Rusijo. Na parniku so dobili nove gorke obleke, perilo itd. Ženskam so odkazali kabine prvega razreda, možki so pa v drugem in tretjem razredu. V najkr ajšem času bodo poslali za njimi njihove družine. Ruski boljševiki bodo gotovo z veseljem sprejeli svoje "preganjane" brate.

KAJ JE Z JUGOSLOVANSKIMI JETNIKI?

Italija je že izpustila madžarske in nemške jetnike ter noče izpustiti jugoslovanskih.

Pariz, Francija, 24. decembra. Člani jugoslovanskega parlamenta, ki zastopajo slovenske in hrvaške okraje, katere je zasedla Italija, namreč Gorico, Trst, Istro, Notranjsko, Reko in Dalmacijo, so protestirali pri ministrskem predsedniku Clemenceau proti nameravani načrtom d'Annunzia, ki je hotel zasesti jugoslovanske pokrajine proti določilom mirovne pogodbe in proti načrtu kot ga je zasnovala Amerika v družbi zaveznikov.

Člani jugoslovanskega parlamenta so tudi zahtevali v imenu pravice človečnosti, da oprostite Italijani jugoslovanske vojne jetnike ter jih pošljete domov, kajti Italija je že oprostila nemške in madžarske vojne ujetnike.

SLABI BOŽIČNI PRAZNIKI V CENTRALNI EVROPI.

Bern, Švica, 24. decembra. Poročila iz Nemčije, Avstrije, Budimpešte, Bukarešta, Belgrada in Varšave so bolj žalostna kot so bila kdaj. Ni ga bilo božičnega praznika v Evropi, ki bi bil bolj nesrečen kot je sedanj. Ameriška misija, ki je že dolgo časa prehranjevala nad 100.000 otrok na Dunaju, bo prehranila za božične praznike preko 200.000 otrok. V namenu, da se varčuje s premočjem, je bil vstavljen ves železniški promet v božičnem tednu. Pošto vozijo le pomožni vlaki.

da smo stopili v novo dobo miru ter višjih standardov v mednarodnem in narodnem življenju. To ni nova doba, temveč stara doba, ki se je pričela z rojstvom Krista, katero so izpolnili njegovi nauki in katero je posvetila njegova smrt, — stara doba, v katero se vračamo po času blaznosti, agonije in zla.

Odet s starodavnim mirom, ki je bil proglašen pred dvetinajstimi stoletji nad griči Bethlehema, naj najde svet, kojega vest je bila nanovo vzbujena vsled težke preizkušnje, skozi katero je šel, novo nado v zavesti, da bodo krščanski principji obveljali ter postali prevladujoča sila v zadevah ljudi in narodov.

RAZMERE V NEMČIJI

Narod je izdal svoje zadnje vinarje za nakupovanje božičnih daril. — Plačal je velikanske cene.

Berlin, Nemčija, 24. decembra. Celi Berlin je prevzel duh nakupovanja in tekem preteklih par dni so bili vpriporjeni naravnost navali na prodajalne, kjer so prodajali božične stvari.

Veliki department prodajalne so bile tako prenapolnjene, da so morali stražniki naravnost zadrževati odjemalce ter jih spravljati v vrste. Nekatere velike prodajalne pa so sploh zaprle svoja vrata, ker so se bale prevelikega navala.

Berlinčani se niso borili za robo le pred prodajalnami, temveč tudi v prodajalnih samih in dnevi njih božičnega nakupovanja bodo gotovo prešli v zgodovino.

Kljub presenetljivo visokim cenam so skušali Berlinčani kupiti vse, kar jim je prišlo pod roko, ne da bi trenili z očesom ter končno oprostili vse prodajalne njihov blaga. Prodajalne so izgledale kot da so bile oropane od zmagoslavne sovražne armade.

Vse kaže, da je prihod slabih časov in davčnega kolektorja napotil Berlinčane k večjemu izdajanju. Ljudje so plačevali vse in z veseljem.

Le majhen del kupovalcev je obstojal iz vojnih profiterjev. Vsi razredi naroda so bili zastopani pri nakupovanju in vse je navdajala edinole ena želja, da se namreč poslužijo prilike, ki se jim je mudila.

Trgi za božična drevesca so bili ravnokot prenapolnjeni s kupci. Ker so prišle v zadnjem trenutku pošiljatve božičnih dreves, si je mogel celo ubogi oskrbeti drevesec.

Edina razveseljiva novica v sedanjem božičnem času je, da so se nemški delavci vrnili na delo, da so prenehali stavkati in da delajo vsaki dan bolj in bolj. Celo najbolj radikalni Berlinčani, kovinski delavci, so se vrnili na delo ter delajo kot da bi gorela hiša.

Vzrok za to je najti v dejstvu, da so dolge stavke izrlepale vse sklade v uniških blagajnah in da so bili izrlepali tudi vsi prihranki posameznih delavcev.

Vsa znamenja kažejo, da so se nemški delavci zopet streznil in delodajalci se zelo vesele tega preobrata. Vse banke in neštivilni trgovske hiše so napovedale

DARILO JOHN D. ROCKEFELLERJA

Glasi se, da je podaril stari Rockefeller nadaljne svote v "dobrodolne namene".

Največja svota, katero je kdaj podaril John D. Rockefeller starejši, je bila objavljena večeraj. Znaša namreč sto milijonov dolarjev, ki so namenjeni vzgojnemu svetu ter takozvani Rockefeller Foundation. S tem darilom vred je podaril Rockefeller splošnosti skoro petsto milijonov dolarjev, katerih pa si ni zaslužil sam, kajti pomagal si mu delavski žulji in sreča, ki se le redkokdaj pojavi pri človeku, ki ni bil rojen v zlati zibki.

Stari Rockefeller je razdelil že preje nad štiristo milijonov dolarjev v razne "dobrodolne" svote, čeprav ne pridejo ta darila nikoli v prid kot njegovim lastnim podjetnikom in takim, ki nočejo živeti od poštenega dela, temveč igrajo ulogo reformiranih, to je izpreobrnjenih. Za take so ta darila kot nalašč dobrodošla.

MEHIKA BO NASTOPILA PROTI JENKINSU.

El Paso, Texas, 24. decembra. Proti Williamu O. Jenkinsu, konzularnemu agentu Združenih držav v Pueblo, bodo vložene obdolžbe radi ustaje in upora, kajti glasi se, da je izročil orožje in municijo banditom, ki so ga zajeli ter baje držali proti odkupnini. Tako poroča "Excelsior" iz Mexico City.

Soglasno s poročilom poročevalca tega lista v Pueblu je dne 17. decembra skupina zaprišenih Indijancev pričala, da jim je Jenkins izročil orožje in municijo kot del odkupnine, katero so zahtevali od njega. V poročilu se glasi, da se je vršilo to zaslišanje povsem javno in da je bilo pri njem navzočih dosti zanesljivih mož iz Puebla.

ZADEVA REKE.

London, Anglija, 24. decembra. Italjanski kabinet je večeraj odbril dogovor, katerega je večeraj sklenila italjanska vlada z Gabrielem d'Annunzio, — soglasno s poročilom iz Rima, ki je dospelo večeraj na Central News.

prestan praznik od srede pa do naslednjega ponedeljka.

D'ANNUNZIO JE POGOREL

PROTI D'ANNUNZIJU JE NASTALA VELIKA OPOZICIJA. KATERI NAČELJUJE ZANELLO. — SLEDNJI JE IZJAVIL, DA NE MORE NJEGOVA VLADE DOLGO TRAJATI. — ON JE VPRI ZORIL CELO GONJO PROTI NJEMU.

Rim, Italija, 15. decembra. — List "Tempo" je objavil večeraj precej člankov, ki se pečajo s sporom med d'Annunzajem ter signorjem Zanella, poslanecem iz Reke.

(Kaj pa je s signorjem Rizzi, ki je bil baje izvoljen od italjanskega reškega naroda poslanecem v rimski parlament?)

Soglasno s tem listom je zahteval d'Annunzio od Zanelle brez-pogojno pokorščino. Slednji se je temu uprl in prav posebno potem ko ga je dal pesnik neprestano opazovati ter mu pretil, da ga bo stavil pred vojno sodišče.

Iz Italije, kamor je pobegnil, je vtihotapil Zanella manifeste v Reko ter pozivljajal narod, naj se oprosti tiranstva prismojenega pesnika in si zagotovi varstvo laške vlade.

Tozadevna poročila niso dospela v primerem času, da bi uplivala na splošni izid volitev, vendar pa je bila njih posledica, da so odpadli številni pesnikovi pristaši.

Naslednji dogodek se je izvršil, ko je izdal Zanella manifest, v katerem je razložil pogoje laške vlade ter pozval reški narod naj glasujejo o tem vprašanju. Kakorhitro so se tozadevni letaki pojavili, je izdal pesnik povelje, naj jih zatro.

Odposlal je karabinjerje, vojake in častnike, v privatne hiše in tam so slednji nastopili na naravnost nesramen in brezobziren način proti prebivalcem. Posledica tega je bila, da je prišlo do spopadov med prebivalstvom in vojaštvom in da je bilo veliko aretiranih.

Vojaški terorizem pa je bil brez uspeha — pravi list "Tempo". Agitacija, katero je vpriporil Zanella, se je hitro razširila. Njegovi manifesti in letaki so z veliko silo in naglico uničili avtoriteto reškega takozvanega narodnega sveta in avtoriteto zaveznikov.

Pretežna večina naroda se je naveličala avtokratičnega režima d'Annunzia ter se izjavila za sprejem predlogov kot jih je stavela laška vlada. Slična poročila prihajajo tudi od drugih strani.

d'Annunzio je bil zelo vznemirjen, ko je izvedel, na kak način je narod glasoval. Domneval je, da bodo vsi ljudje zanj ter hodil po cestah v uniformi laškega ardit. List zaključuje svoje poročilo takole:

— Gabriel d'Annunzio je v imenu prostosti razveljavil ljudsko glasovanje, proglasil nadaljni obstoj svoje vojaške in civilne avtokracije ter rekel, da sme edinole on odločati glede predlogov svoje lastne vlade.

ZAČASNO PREMIRJE

Pogajanja med Estonsko in boljševiki. — Baltiške države se nameravajo združiti v ligo.

Dorpat, Rusija, 24. decembra. Danes je bilo uradno objavljeno, da so se estonski in boljševiški delegati, ki tukaj zborujejo, sporazumeli glede meja in vojaške varnosti. Najbrže bodo že neooj podpisali začasno premirje.

Riga, 25. decembra. — Posledica tukajšnje konference je bil sklep, da naj se sestanejo zastopniki vseh baltiških držav prve dni januarja v Helsingforsu ter naj poskušajo stvariti zvezo vseh baltiških obmejnih držav. Pri tej priliki se bo tudi določilo, če naj se države posamezno pogajajo z boljševiki ali pa skupno.

London, Anglija, 25. decembra. Sem se je vrnil James O'Grady, ki se je kot zastopnik angleške vlade posvetoval z Maksimom Litvinom, boljševiškim zastopnikom glede izmenjave jetnikov.

Če je imelo posvetovanje kaj uspeha ali ne, se zaenkrat še ni moglo dognati, ker bo Grady najprej konferiral z zunanjim uradom.

BOŽIČ V AMERONGEN.

Amerongen, Holandska, 25. decembra. — Sem je dospel bivši nemški kronprinč Viljem v namenu, da preživi pri svojem očetu drugi Božič v izgnanstvu. Božičnega slavlja so se razen kajzerja in njegovega sina udeležili tudi J. L. Kahn, minister za slošne zadeve holandske vlade, župan Terceboom iz Wieringa ter člani Bentekove rodbine.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Isvrujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kakšno moremo zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 4.65

100 lir \$ 8.70

150 lir \$43.50

1000 lir \$86.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kakšno moremo zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošiljamo v staro domovino, naprimer:

100 kron \$ 1.35

200 kron \$ 2.60

300 kron \$ 3.90

400 kron \$ 5.00

500 kron \$ 6.25

1,000 kron \$ 12.50

5,000 kron \$ 61.50

10,000 kron \$122.00

Osnatene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER.

28 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKA PUBLIKACIJSKA KONTAKT
 11 Cortland Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA izhaja vsak dan s izjemo nedelje in praznikov.

Na leto leta 1919 ...
 Na pol leta ...
 Na tri leta ...

GLAS NARODA
 ("Voice of the People")
 11 Cortland Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Telephone: 877 Cortland.

Tržaska socijalna demokracija in Slovenci

(Tržasko pismo ljubljanskemu "Slovincu")

Politično življenje v Trstu, ki se je, v kolikor je italjansko v prvih mesecih po italjanski zasedbi izživilo v slavospevih na "zmagoslavno" mater Italijo, je po razpustu občinskega sveta, katerega zadnjih sej se niso udeležili ne Slovenski klub in ne italjanski socijalisti, zadobilo oblike provinencialne brezpomembnosti, dokler ni prišlo do znanih krvavih izredov dne 3. in 4. avgusta med socijalnimi demokrati in nacionalno-šovinistično sodrgo, ki je obstajala z nadpolovično vojaštva in častništva tržaskih posadke. O teh dogodkih je bilo govora tudi v laškem parlamentu, kjer je ministrski predsednik Nitti podal zvito in lažno pojasnilo o neljubih spopadih, kjer je trpela po nedolžnem silno škodo tudi javno slovensko imetje. Po časopisju je nastala huda polemika, kjer so vsi večji listi, razen "Secola", očitali tržaskim socijalistom jugoslovljstvo in avstrijskanstvo.

Na vse te napade je tajnik tržaskih delavske zbornice in glavni urednik "Lavoratore" Giuseppe Passigli odgovoril v značilnem članku dne 23. avgusta pod naslovom "Ragioniamo!" (Preudarimo!), kjer je s cinčno brezčimnostjo odkril vso raznarodovalno politiko tržaskih socijalne demokracije. Passigli pravi dobesedno:

"Delavska zbornica (le Camera del Lavoro) sprejema tudi delavce slovenskega jezika, toda za tveva on delavceev spoštovanje italjanskega naroda, kakor hoče od italjanskega delavstva spoštovanje slovenskega naroda. Delavska zbornica sprejemajoč manjšino slovenskega delavstva, ki živi v Trstu, odteguje te delavce vplivu sovražnikov (italjanskega) naroda in jih polagoma pretvarja v prijatelje našega naroda, ker se polagoma oživljajo z našimi italjanskimi delavci v deljansko socijalno in politično življenje in žive v istih stiskah in istih stremljenjih z vsemi delavci Italije in se čutijo bratje tega delavstva. Delavska zbornica zasleduje torej politiko prijateljstva napram delavstvu, ki je v veliko podporo delavstvu našega naroda in našemu narodu. Nam je vsem na tem, da seznanimo delavce drugega rodu z našo željo, našimi nazori, našimi razmerami, našimi nameni. Ko se nam je posrečilo, da smo pritegnili delavstvo Julijske Benečije, smo izvršili čin izredne nacionalne (italjanske) politike, katerega tisti, ki bi ga bili morali, niso cenili dovolj visoko. S pritegnitvijo v splošno delavsko zvezo — pa naj se govori o njenih namenih karkoli — smo pritegnili v politično življenje vse delavstvo tega ozemlja in ga odtegnili vplivu sovražnikov našega naroda. Naša delavska zbornica, po svojih namenih mednarodna, izvršuje v tem ozemlju, kjer živita in morata živeti skupaj dva naroda, izredno narodno delo, ki bi se drugače ne moglo izvrševati tako učinkovito in tako razborito. Ni zastoj naša delavska zbornica slovenskemu nacionalizmu trn v peti; slovenski nacionalizem ne preizkuša zaman odvrnati slovenskega delavstva od pristopa k delavski zbornici! Vsak delavec, ki ga pridobimo mi za delavsko zbornico, pomenja gotovo enega sovražnika manj za naš (italjanski) narod. Ta politika mirnega skupnega življenja in lojalnega bratstva je politika ki najbolj prija našemu razredu in prečuje krivdino slovenskega delavstva, vsled katerega smo v prošlosti toliko morali trpeti; našemu narodu, ker prečuje, da bi se slovensko delavstvo pritegovalo našemu italjanskemu narodu. Če bi pa imela naša delavska zbornica nacionalni (narodnjaški) značaj, bi bil neposredni učinek, da ne bi mogel niti eden slovenski delavec pristopiti k delavski zbornici, pač bi ga celo morali izgnati iz nje in tako bi se navajalo to delavstvo, da si ustanovi svojo lastno delavsko zbornico v Narodnem domu in podpira slovenski nacionalizem."

In "mednarodni socijalist" Passigli se razkači in pravi:

"Če je kdo, ki kriči "Abbasso l'Italia", ni za nas (socijalne demokrate) nič manjši lopov kot za (italjanske) nacionalce". A ne samo to, socijalno-demokratsko delavstvo v Trstu je tudi navdušen borilec proti "jugoslovenski nevarnosti": "Poglejmo, kako je ta delavski razred znal vstati, ko je v resnici grozila jugoslovenska nevarnost, do je v resnici pretila nevarnost, da zam (komu?) odzamejo vse parobrode!" Socijalni demokrati nečesto biti "avstrijskanti", še manj Jugoslovani, pač pa samo — Italjani: "Naš delavski razred, ki se zaveda svojega razreda in naroda italjanskega, noče, da bi se imenoval avstrijskantski, noče, da bi ga smatrali za tako abotnega in bebastega (sic!), da bi se dal zavesti po protitaljanskih strujah!"

Tako torej duševni vodja italjanske socijalno-demokratske stranke v Trstu. Mi smo to vedeli že prej, zdaj so nam dali le uradno potrdilo, kajti kdor je količkaj opazoval politično življenje v Trstu pred vojno, ta se spominja vseh onih ljutih bojev, ki smo jih tržaski vojvode imeli in izvajali s socijalno demokracijo, v kateri so se kot najhujši naši nasprotniki obnašali ravno delavci-sinovci našega naroda, pristaše italjanske soc. dem. stranke, ki kakor prizna Passigli, opravlja delo nacionalistične struje, stremече po popolnem uničenju vseh kulturnih in človeških pravic slovenske manjšine v Trstu in zasedenem ozemlju.

A še nekaj sledi iz izvajanja Passiglija: da samostojne jugoslovenske soc. demokratske stranke v Trstu niti ni, kljub temu, da "Njiva" o njej piše, ker so vsi slovenski socijalisti včlanjeni v ital. delavski zbornici, ki ma zgoraj razkrite namene proti našemu narodu. Voditelji slovenskih socijalistov v Trstu (dr. Tuma, dr. Ferfolja, dr. Čermelj in Regent) niso storili doslej ničesar, kar bi pričalo o samostojni jugoslovenski frakciji soc. demokracije, o neodvisni organizaciji slov. socijalističnega delavstva, ki bi ga rešila raznarodovalnih in zato protisocijalnih in protikulturnih namenov in dejanj italjanske delavske zbornice, ki "izvršuje tako čin izredne (laško) nacionalne politike!" Saj priznava Passigli indirektno, da je vsak slovenski delavec, ki ga pridobe za ital. delavsko zbornico izgubljen za slovenski narod, ker bi se sicer organiziral v slovenski organizaciji in ostal zvest sin svojega naroda, ne da bi polagoma postal — reagent! Tržaski soc. dem. stranki (ki je le in samo italjanska) je "mednarodni" socijalistični program in rdeča zastava le maska, ki skriva proti nam Slovincem v Trstu, je le vaba za vse one velike mase jugoslovenskega delavstva, ki se prištevajo njenim pristaeam, ki bi se pa sicer ne dali zavesti iz jugoslovenskega narodnega tabora in zastupili z italjansko-nejonalnim trupom, kakor pravi sodrug Passigli! Jugoslovenski narod v zasedenem ozemlju ječi že zdaj pod brutalno pestjo italjanske militaristične uprave, ki jo socijalna demokracija v Trstu še podpira v raznarodovalnem delu proti Jugoslovanom. Ničče od oficijelnih voditeljev tržaskih socijalistov, ne Pittoni, ne Passigli, ne Oliva, niso storili koraka proti vnebovpijočim krivicam, ki se nam gode v šolskem in splošnokulturnem oziru, da popolnoma preidemo preko gospodarskega stanja, ki je naravnost čbupno. Poleg tega moramo še s strahom in grozom gledati v naše središče. Trst, kjer se pod firmo rdeče internacionale odtujuje našemu narodu najboljši del, naše delavstvo, naša moč in naša nada, da postane mogoče že jutri naš največji sovražnik.

Zato vprašamo ob dvanajsti uri vodstvo jugoslovenske socijalno-demokratske stranke v Ljubljani;

Dopisi

Newburg, Cleveland, Ohio.

Kako skoro nevrjetno se vse na svetu suče in obrača. To se je pokazalo tudi v newburški metropoli.

Dne 22. septembra so slovenski delavci, vpsoleni pri American Steel & Wire Co. Union Rolling Mill Co. in Draper Manufacturing Co. z veliko navdušenostjo šli na štrajk s polnim upanjem na zmago za zboljšanje proletarskega položaja.

Vsak teden so bila zborovanja z obilno vdeležbo. Z veliko vneto so delavci pritrjevali organizatorjem American Federation of Labor.

Gori omenjene tovarne so bile par tednov zaprte. Družba American Steel & Wire Co. je začela po par tednih obratovati z bossi in skebi. Marsikdo bi mislil, da vse obratoje kot po starem, kar pa ni bilo res. Bil je le namen družbe zvesti nazaj delavce v zlomiti stavke. Kot sem slišal pred par tedni, je delalo kakih osemsto mož s skebi in bossi itd. v Wire Millu in Steel Worku.

Na isti način je začela tudi družba Union Rolling Mill Co. ter se delavci pri tej družbi vračajo na delo, ne da bi dosegli svoj cilj.

Družba Draper Manufacturing Company je povišala na plači deset procentov brez priznanja uuge in delavci so se povrnili na delo.

Danes večina štrajkarjev dela po drugih tovarnah. Nekateri se niso odzvali na štrajk, marveč so ostali vzorec nadaljnjega slesenstva in izdajalstva svojega naroda in sploh proletarijata.

Pa kako se marsikaj obrni!

Pred kakimi štirimi leti so imeli shode v Newburgu unijsti in socijalisti, pa vdeležbo od strani Slovincem ni bilo, razen kakih pet ali šest. Priganjači družbe American Steel & Wire Co. so pazili, da ne bi se kakšen vpisal. Isto navdile je imela tudi fara sv. Lovreca, da se varujejo Slovinci vsakega socijalizma itd. In sedaj, kakšen preobrat!

Slovenski delavci v Newburgu so se odzvali na štrajk. Rev. O. je je v začetku štrajka vzpodbujal delavce k vztrajnosti ter izrekal nashodno besede: "vaš boj je moj boj", za kar je žel aplavz Dne 7. decembra se je pa milostljivi v cerkvi pokazal popustljiv, ker se je nekako izrazil, da naj se podpora društva ne vtilkajo v štrajk in naj skebe puste pri miru. Objisk kompanistov Rev. O. je pokazal, da gospod rima več istega vdeležja z delavci kot tedaj, ko se je izrazil: vaš boj je moj boj. Igra Rev. O. je slehernega slovenskega delavca napravila, da se je vnisal v unije. Sedaj pa ko gre štrajk h koncu, je "milostljivi" dal sčebom potuho in s tem pokazal svojo nestanovitnost za interese in pravini boj delavstva.

Staram delavcem, kateri so pu stili vso moč pri družbi, ne bom oporekal, ako slučajno gredo nazaj, ampak sramota za takega, ki je lahko drugo delo dobil ter ga tudi lahko delal, pa je žel skebat in s tem vrst izdajalsko delo.

Julež se je pelakomil tridesetih srebrnikov. Ker ga je bilo sram, se je obesil. Vi skebi ste ponosni za umazaniam delem, gotovo se ne boste obesili, ker nimate v svojih sreih ne pomisleka ne kesa.

Kot se sliši in kot sem tudi san opazil, d-la sedaj v Wire Millu in Steel Worku kakih dvanajst sto delavcev, črnev in več drugega naroda, ki so mi bili belj nepoznani. Vseh teh ne morem obsoditi, da so bili o štrajku počenji. Obojam pa druge. Prisegli so, da bodo stali na strani svojega brata rejši.

1. Kaj misli ukreniti proti uničevalni politiki tržaskih delavske zbornice, ki jo vodijo italjanski sodrug?

2. Kdaj se bo v Trstu omovala samostojna, od italjanske neodvisna slovenska frakcija socijalno-demokratske stranke, ki bi organizirala vse slovensko socijalistično delavstvo v Trstu, ki je do zdaj izročeno nekulturnemu, nesocijalističnemu raznarodovalnemu vplivu in delovanju italjanskih sodrugov Camere del Lavoro?

so trpina v boju za skupne interese za zboljšanje delavskega položaja. Prelomili ste prisego, izdali ste svojega brata ter ga prodali za groš. Sram vas bodi!

Omeniti moram, da nas organizatorji American Federation of Labor izpodbujajo z upanjem, da je zmaga gotova. Vendar odločilnega glasa se ne sliši ne od unije in ne Steel korporacije. Toliko pa smo gotovi, da ima jeklarska korporacija sedaj proste roke, da bo lahko skebe impertant. Vse to nas štrajkarje ne sme spraviti v obup, ker mi delavci moramo biti brez skrbi, da je zmaga na naši strani, prej ali slej.

Rojaki, sotrpini, računati moramo pravilno eeli delavski položaj. Svetovna vojna je uničila veliko v ekonomskem oziru, kar bi koristilo človestvu vsega sveta. Računati moramo tudi to, da je vojna požrla veliko milijonov človeških bitij, tako da bo primanjlovalo vse povsed delavskih moči, predno se vse nadomesti.

Kot se sliši, imajo kapitalisti veliko naročil. Ako pa odide stotisoče delavcev v domovino, kdo bo potem primanjkljaj delavskih moči nadomestil, da kapitalisti izvrše vsa naročila?

Akoravno je slovenskih skebov in kar je drugega naroda skupno kakih dvanajst sto vpsolenih, ni še s tem rečeno, da tovarna obratuje kot navadno, ker navadno je obratoval Wire Mill in Steel Work v Newburgu približno s pet tisoč možmi. Sedaj pa lahko računate vi skebi, da bodele denar naredili, ako vse to nadomestite. Kaj ne, lep denar? Ampak vam rečem le to, vsak bo naredil za enega. Gorja in slabega bo pa vsak skeb naredil za stotine drugega naroda in se ga bo vsak izgobil kot kaknega kučka ter kot takemu se ne more drugega izkazati, kakor tako spoštovanje, kot si ga kdo zasluži.

Vsi drugi vpsoleni pri Steel družbi se trdo drže štrajka. Poljaki, Slovaki, Rusi itd. Zakaj ne bi pa tudi mi Slovinci stali ob rami z njimi v poštenem pravilnem boju za zboljšanje delavskega položaja? Po bojem in naravnem smo upravičeni do tega, za kar se bomo jujamo, to je za manj ur dela ter zboljšanje plač. To naj se vresniči sotrpinu v letu 1920.

Štrajkar.

Gross, Kansas.

Zopet smo prijeli za krampe in lopate ter pričeli z ofenzivo proti "ta čemu". Ko se pa spominimo na "masten" priboljšek, katerega smo dobili v obliki 14%, pa nam kar kramp omahuje v rokah.

V dolgem zimskem času se pripravajo po naselbinah razne zabave in se s tem preganja dolgčas. Nekaj takega tudi priredi tukajšnji dramatični klub in sicer na starega leta večer. Na vspredu bo šaljiva igra in raznovrstne drugostvari. Torej bližnji in daljnji vojaki in rojakine, posetite nas na omenjeni večer. Na svidenje!

Ignacij Rugelj.

WDVO BOLO PAŠE SE JE PO ROČILA.

Nica, Francija, 23. decembra. Madama Henrijeta Soumaille, žena Bolo paše, katerega so zastran veleizdaje ustrelili aprila meseca lanskega leta, se je zopet poročila. Vzela je nekega Aleksandra Prata. Nevesta je stara dvainpetdeset let, ženin je pa deset let stabbodo stali na strani svojega brata rejši.

Z vzhodne strani se bo namreč potnik oziral na starodavni Jeruzalem ter si predstavljal, kako je moralo biti mesto v starih časih. Potnik je prišel v Jeruzalem skozi malo vas v Betanijo na obronkih gore, katero obdaja par oltjk ter stopil tam v dolino Jozafat, kjer bo videl mesto, obdano od gričev, sveto mesto Jeruzalem.

Tam se dviga Jeruzalem in njegovi sivi in rjavkasti stolpi in kupole se odbijajo od neba in to je cilj tajnih želja ljudi že stoletja in stoletja. Čeprav obdan od saracenskega obzidja, je mesto še vedno ohranilo svoje nepopisno dostojanstvo in svoj sijaj, ki je njegova največja dedščina.

Skozi oljčne nasade pa bo prišel potnik v jedro mesta in tam ne bo potreboval nobenega vodnika, kajti povsod bo našel spomine na davne dni ter videl v duhu generacije, ki so predstavljele njega prebivalstvo, dolgo v preteklosti.

Zgrajenje novega Jeruzalema

Arhitekti nameravajo ohraniti starodavno simetrijo Jeruzalema, vendar pa ga povečati v številnih ozirih.

Tekom stoletij je bila navada zavojevalcev Jeruzalema, da so nanovo zgradili mesto. Temu vzgledu bodo sledili tudi oni, ki so zavzeli mesto lanske leto. V gradbenem oddelku kraljeve akademije v Londonu je načrt za preosnovanje Jeruzalema ter za razširjenje tega svetega mesta. Ta načrt je jeruzalemska očina odobrila, in odobril ga je tudi general Allenby.

Ni ga mesta v svetovni zgodovini, ki bi bilo tolikokrat zgrajeno, porušeno in nanovo zgrajeno. Izza pradavnih časov je žel preke teh gričev uprdek in pogin, sijaj kot ga je mogel kazati le orientalski ponat, in skrajno uničenje. Kljub temu pa se je našlo izza časa Nanime, naprej vedno ljudi, ki so nanovo zgradili Jeruzalem, včasih iz verskega obzira, drugič pa iz trgovskih in drugih interesov.

Ninive, ki so bile nekoč neprekosljiv vzgled sijaja, in Babilon, ki je bil največje mesto starega sveta s svojimi stoterimi vrati iz solidnega bronu in svojim obzidjem z 35 stolpi; ti dve mesti nista preživili opustošenja zavojevalcev. Jeruzalem, zopet in zopet do tal porušen, pa je v vsakem slučaju zopet dvignil glavo, da se še naprej ozira proti Jordanu preko doline Kedrona.

Oni, ki so bili zadnje mesece priča razvitja angleške razstave za starodav. saracenski zidovi mesta, so se gotovo vpraševali, če pomenja to v resnici konec teh velikanskih konfliktov, če bo napočila za Jeruzalem doba prosperitete in miru, katero je skušal uveljaviti Salomon pred približno tritisoo leti.

V šestnajstem stoletju so bili Egipcjani pregnani iz Jeruzalema in mesto so zasedli Turki, ki so ostali njegovi gospodarji do leta 1918.

Zavezniške sile pod poveljstvom generala Allenbyja pa so zmagošlavno stopile v mesto, ko so porazile Turke.

Pav do leta 1859 je bil Jeruzalem popolnoma obdan od zidovja, ki je bilo zgrajeno v šestnajstem stoletju. Sedaj pa je stvar povsem drugačna. Mesto pa se je od onega časa naprej zelo razširilo ter je večje izven obzidja kot pa v notranjosti njega. Sedanje oblasti predlagajo, naj se ohrani staro simetrijo Jeruzalema. Dolina Cedrona in getzemanski vrt na vzhodni strani mesta naj bi ostala nezazidana. Preko teh dveh na Oljski gori in v Betaniji pa naj bi se zgradilo poslopja le posebnim dovoljenjem. Največ se bo mesto lahko razširilo na severni in zapadni strani, kjer je dosti ozemlja na razpolago.

Skrajno zadovoljivo je, da so priznale oblasti potrebo rezerviranja ozemlja krog mestnega obzidja, in bolj važen je sklep, da bo ostalo celo ozemlje na vzhodu in jugu, zaeno z Getzmani in Oljsko goro nezazidano.

Z vzhodne strani se bo namreč potnik oziral na starodavni Jeruzalem ter si predstavljal, kako je moralo biti mesto v starih časih. Potnik je prišel v Jeruzalem skozi malo vas v Betanijo na obronkih gore, katero obdaja par oltjk ter stopil tam v dolino Jozafat, kjer bo videl mesto, obdano od gričev, sveto mesto Jeruzalem.

Tam se dviga Jeruzalem in njegovi sivi in rjavkasti stolpi in kupole se odbijajo od neba in to je cilj tajnih želja ljudi že stoletja in stoletja. Čeprav obdan od saracenskega obzidja, je mesto še vedno ohranilo svoje nepopisno dostojanstvo in svoj sijaj, ki je njegova največja dedščina.

Skozi oljčne nasade pa bo prišel potnik v jedro mesta in tam ne bo potreboval nobenega vodnika, kajti povsod bo našel spomine na davne dni ter videl v duhu generacije, ki so predstavljele njega prebivalstvo, dolgo v preteklosti.

Krediti za centralno-evropske narode

John F. Smulski, predsednik poljskega narodnega komiteja v Ameriki, se je obrnil na tukajšnje deželo za vladno posojilo za Poljsko, Čeho-Slovaško in baltičske države, — torej za narode, ki so si izvojevali svojo prostost, ki pa ne morejo nanovo ustanoviti svojega ekonomskega življenja brez kreditov. Mi smo jim pomagali zvojevati si svojo prostost leta 1918, deloma iz simpatij do njih borbe za prostost in deloma raditega, ker je bila njih prostost koristna stvari sveta, katerega je napadla Nemčija. Ko smo dosegli to, smo napravili uslugo njim in samim sebi ter si pridobili hvaležnost, katere se ne sme podcenjevati v teh časih, ko so dobri odnosi med narodi kaj redka stvar. Vprašanje, ki obstaja sedaj, je o no, da se ohrani to, kar se je pridobilo. V vseh teh deželah so bile ustanovljene zaupanja vredne vlade, katere podpirajo dotični narodi in ki so odkritosrčne v njih mednarodnih postopanjih. Te vlade pa ne bodo mogle dolgo časa obstajati, če bo šla sedanja ekonomska paraliza naprej. Če pa bodo te vlade padle, bo imela Nemčija proste roke v iztočni in centralni Evropi.

Te vlade bodo padle, če jim Amerika ne bo dovolila kreditov. Najbolj nujne so potrebe Poljakov in Čeho-Slovakov, kajti blagostanje je v glavnem odvisno od proizvodov, ki pa niso mogoči v nobenem večjem obsegu brez kreditov, s pomočjo katerih bi se v najkrajšem času nakupilo surovine.

V sedanjem času predstavljajo te vlade dober riziko z izključno trgovskega stališa. Za vedno pa bodo dober riziko, če se jim bo pomagalo sedaj. Ti dve deželi bi morali biti v dveh letih dobro na nogah, če dobita pomoč, da pričnejo z delom. Razventega pa bosta zelo hvaležni za to pomoč. Na isti način pa mora biti jasno vsem Amerikaneem da bo taka pomoč v sedanjem času ohranila sadove zmage, ki bi bili drugače v veliki meri ogroženi ter tudi ohranila trgovska polja, iz katerih bo mogla Amerika v poznejših letih črpati velike dobičke.

Nujna potreba je jasna vsakemu, ki pozna dejstva. Več kreditov je treba kot ga morejo staviti na razpolago privatne agencije. Nekateri onih, ki bi lahko storili nekaj, da odmorejo potrebi, vidijo nevarnosti položaja tako jasno, da ne morejo videti, da bodo krediti, ki bodo spravili v tek nezaposlene tvornice, sami odstranili te nevarnosti.

Profesor Pupin, jugoslovenski konzul v New Yorku, je pred kratkim predlagal, naj se prodaja obveznice ali bonde novih vlad milijonom dobrostoječih delavcev in trgovcev v tej deželi, ki prihajajo iz dožel, ki so bile pred kratkim oproščene. Ti ljudje so trdo delali ter izdali velike svote, da pripomorejo k narodnemu boju za prostost in bodo brez dvoma povsem voljni pomagati domačim deželam sedaj.

Številni med njimi so to že storili. Češki in poljski trgovci v tej deželi so veliko pripomogli, da se je razširilo trgovske odnose, ki so že obstajali med to deželo in novo ustanovljenimi deželami. Še dosti več pa bi bilo mogoče storiti.

Najti pa je nasprotovanja proti privatnim kreditom in ta nasprotovanja prihajajo z obeh strani. Najti je tudi nasprotovanja proti vladnim kreditom. Ti bi pa pomenjali izvrstno naložitev kapitala in politični in ekonomski dobički tega bi postali kaj kmalu očitni. Poljski in čeho-slovaški narod imata veliko industrijalno bodočnost. Oba naroda bosta mogočna proizvajalca in mogočna konsumenta. Ob Baltiku so krediti te ali ene vrste bistven del obrambne vojne proti boljševikom, vendar pa ni to izključno politično vprašanje. Tudi baltičski narodi bodo predstavljali dobičkanosne pokrajine, če bo naša politika primerno in smotreno vođena. Poljaki in Čehi so naši prijatelji že raditega, kar smo storili zanje, čeprav so pričeli s svojo pomočjo zelo pozno.

Nobenega vzroka pa ni, da bi bili pozni s svojo ekonomsko pomočjo, kajti nevarnost zavlačevanja v tem slučaju bi bila še veliko večja kot pa je bila nevarnost v vojnem času. Če se bomo odločili, da zanikamo potrebne kredite onim, ki bi radi razvili svoje naravne vire, bomo napravili napako, koje učinkovanje bo kmalu razvidno v centralni in iztočni Evropi. Po poteku gotovega časa pa bomo občutili slabo učinkovanje tega tudi tukaj v Ameriki.

(Tako poroča newyorški "Times" v članku, ki je vsega uvaževanja vreden. Značilno pa je, da niti z eno besedico ne omenja Jugoslavije, čeprav navaja med besedilom ime konzula Pupina. Kaj je temu vzrok? Italjani? Kraljevska kamarilja? Nobody knows ali vsaj mi ne).

Krasne dobičke mora imeti Henry Ford, ker je zvišal svojim delavcem plačo ter znižal cene za svoje avtomobile.

Neki čikaški zlatar je prodal biserno ovratnico za \$275.000. Gotovo jo je kupil kak ubogi veleklavničar, ki zasluži samo desetinocenta pri funtu mesa.

Mehika bo začela 1. januarja plačevati svoje dolgove Zdrženim državam. Ljudje delajo ob novem letu vsakovrstne obljube in te stare navade se je poslužila tudi Mehika.

Štorklja je prinesla v newyorški zverinjak malega slona — piše neki list. Prenešto je morala biti močna.

Moški in ženske
 Ne napravite napake. Zakaj si ne preskrbite najstarejšega, najokleanejšega, najiskusnejšega in najboljega zdravilnika v vašem kraju. Dr. Mullin ima 89 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov bolnih na najrazličnejše načine. Vseled tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko nasigurate za svojo bolezen. Brez skrbi bosta dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnično pomoč za vaš denar.
 Brezplačna zdravniška preiskava potom stroja. Govorite vas materini jezik.
 Uradno ure od 9. do 5. v nedeljo od 10. do 2.
 Dr. E. F. MULLIN
 411 - 6th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA.
 Nasprotno glavno polje.

Oblastveno ustrahovanje stavkarjev v pittsburskem jeklarskem okraju

Poroča ALBERT SHAW.

Dvorane in prazne lote so v naj večjih slučajih prevzela stranska organizacije kompanij.

Piketska služba je bila v številnih krajih prepovedana in razpise so bile celo gruče možkih, ki so se zbirale na svojih lastnih tleh.

Vsled tega je bila onemogočena vsaka normalna možnost, da se ljudje dogovore glede svojih lastnih zadev in onemogočeno je bilo vsako vzajemno postopanje. Treba je velike domisljivosti, če hoče človek pravilno opisati vsa ta ustrahovanja v masah ter vse odredbe za zadržanje nemirov.

Vse to se je zgodilo v očitnem namenu, da se zlomi stavko. Katoliški duhovnik Kazeney iz Braddocka je pripovedoval o nekem napadu državnih konštaberjev na člane njegove cerkvene občine, ko so slednji zapustili na nedeljo pred izbruhom stavke cerkev. Rekel je:

— Delavci so kazali izvanredno samokontrolo. Kljub vsem grožnjam ter udarcem policistov so odšli s povečanimi glavami po svoji poti. Pilo je to nekaj naravnost čudovitega! Ti močni, mišičasti titani so odšli domov, zaplopljeni v svoje lastne misli. Njih edini namen je bil pridobiti si zaupanje občine.

S tega poznejša zatiranja sem se podal v četrtem tednu stavke preko državne meje v Ohio.

Stavkarji pravijo, da je to pot iz Sibirije v Ameriko.

Vsaki dan korakajo, 3000 do 5000 mož iz Farrella, Sharona in Sharpville-a v Pennsylvaniji, kjer ne smejo imeti zborovanj, na razdaljo dveh milj onstran državne meje v Ohio, kjer se vrše zborovanja na prostem polju. Tam poslušajo, ne da bi se oblasti Ohija vmešavale v to, svoje voditelje, ki imajo vedno dosti poročati o novih dejstvih, tikajočih se nasilij pennsylvanijskih javnih oblasti.

Posledica tega je, da postajajo stavkarji vedno bolj v njih doseganem sklepu. Kdoroli ima opravka s stavkarji, mora spoznati, da ne poznajo ničesar drugega kot zaničevanje do ljudi ki domnevajo, da imajo v rokah vso moč in oblast v zapadni Pennsylvaniji.

V Ohiju sem našel odgovor na trditve, da so potrebne v Pennsylvaniji odredbe za preprečitev nemirov in revolucije. V četrtem tednu stavke ni bilo videti v jeklarskih krajih niti enega državnega konstablerja. V tej državi sploh ni nikarih konstablerjev. V primeri s Pennsylvanijo je bilo opaziti tudi zelo malo pomožnih šerifov.

Skozi mesta sem poteval ne da bi me kdo motil in ne da bi me kdo nadzoroval. Stavkarji so se veselili svojega pičitka, stali pred tvornicami na piketni službi ali pa izpolnjevali druge dolžnosti v zvezi s stavko. Krajne oblasti so istotako vzdržale red kot v časih industrialnega mira.

Tako pred stavko kot tekom stavke so se smela vršiti ljudska zborovanja. Stadium v Clevelandu, kjer se je zbralo istočasno 15 tisoč stavkarjev ter gledišča in drugi prostori so bili na razpolago za stavkarje. V Youngstownu, Clevelandu in Steubenville ni bil aretirani niti en delavski govornik.

Oblasti niso razpustile nikakega zborovanja in uradniki so sporočili, da ni prišlo tam niti do najmanjšega motenja reda in miru.

Neki akademično izobražen človek mi je pripovedoval v Clevelandu, da si ne more predstavljati, da se vrši v državi Ohio stavka.

— Zdi se mi kot da stavkajo le v Pennsylvaniji, — je rekel. Kljub temu pa je bila skoro sleherna jeklarna v mestu zaprta, dočim je kazala Pennsylvanija največjo produkcijo v krajih, prizadetih od stavke.

Ko sem dospel v Steubenville, so bile ceste polne veselih ljudi, ki so se vračali. Niti en dimnik se ni kadil v napravah. Tako La Belle železarne kot naprave Weirton Steel Company, ki se nahajajo v mestu, so bile zaprte. Celo superintendent železarne se je napotil s svojo družino na počitnice.

— Ali je opaziti tukaj kake težkoc? — sem vprašal župana.

— Niti najmanjša, — je odvrnil ta.

— Koliko posebnih policistov je bilo potrebnih?

— Niti enega ne.

— In šerif?

— On ni zaprisegel niti enega.

— Kaj pa v aretacijami sumljivih ljudi, radi nošenja prepovedanega orožja in tako dalje?

— Manj smo imeli aretacij kot pa pred stavko.

— Hočete menda reči stem, da je bilo opaziti manj aretacij kot pred uveljavljenjem prohibicijske postavbe dne 1. julija?

— Hočem reči, da je bilo število aretacij po 22. septembru nižje kot pa v katerikoli času med prvim julijem ter pričetkom stavke.

— Zaznamovali nismo niti ene aretacije, ki bi bila v zvezi s stavko, — je rekel ravnatelj javne varnostne službe.

— Mi imamo skozi štirindvajset ur na dan svoje stavkarske pikete pred tvornicami, a do sedaj ni prišlo niti do najmanjšega pretepa s pestmi, — je rekel organizator jeklarskih delavcev, Wilson.

V Herald Square gledališču so se stavkarji zbrali k nekemu popoldanskemu zborovanju. Komaj sem se opustil presenečenja, da se je javno poslopje take vrste podalo za tako nalogo, ko mi je nekdo povedal, da so imeli stavkarji redna zborovanja v sodnijskem poslopiju.

Skušal sem si predstavljati stavkarje v kakem sodnijskem poslopiju. Tjakaj so prišli, da se jih

kaznuje, ker so skušali imeti zborovanje kjerkoli.

Nočem pa pripomoči k domnevanju, da bi oblasti v Ohiju ne delale stavkarjem nikarih težkoc ali da bi ne skušale zadovoljiti podjetnike. V Lorain so uporabili nasilne metode, a bil je to prav posamezen slučaj. Organizatorji v Ohiju trdijo, da so kompanijski policisti National Tube Company zavezali predsedniku neke nove podružnice organizacije oči, ga povežali po rokah in nogah, ga odvledli petnajst milj daleč ter vrgli v neko reko. Skušal je vpriporiti zborovanje.

V East Youngstown in Struthers stoji pomožni šerif, številni v uniformah ter se pomembno igrajo s svojim orožjem. V teh krajih ima šerif Ben Morris vso moč v rokah in stavkarji mu očitajo, da je pristranski.

Na drugi strani pa so mi zatrjevali podtjeniki, da nimajo dosti policijskega varstva. Vsi kažejo na državne konstablerje v Pennsylvaniji ter pravijo, da bi bilo kaj takega treba tudi v Ohiju. Ko pa sem vprašal zakaj, so pričeli govoriti o dveh slučajih motenja miru, o enem v Youngstownu in o drugem v Clevelandu, katerih so se vdeležili tudi piketi in tekom katerih je prišlo do bojev. Javne oblasti pa so preprečile ponovitev stičnih dogodkov.

Podjetniki so mi pripovedovali o ustrahovanju delavcev. V tvornici Carnegie Steel Company v Vorktown mi je pokazal superintendent trideset zapriseglih izjav, ki so bile protokolarne na njegovo inicijativo. V teh izjavah se je govorilo o pretujah, da bodo zažgane hiše, da bo pobita živina in slično, če bi se delavci vrnili na delo. V nobeni izjavi pa se ni navedlo imen onih, ki so bile izustili take pretuje. V enem samem slučaju, v katerem je bilo navedeno neko ime, sem obiskal žensko, ki je podpisala dotično zapriseženo izjavo. Bila je žena nekoga delavca, ki je izgubil pri delu v tvornici eno oko in ki se je bal, da ne bo mogel nikjer drugod dobiti dela, če zapusti svoje staro mesto ter zastavka. Na moje vprašanje glede pretenjmi je rekla, "da ni bilo mišljeno tako."

V stavkarskih krajih Ohija pomagajo delavci javnim varstvenim organim pri vzdržanju reda. Ko sem se mudil v glavnem stanu stavkarjev v Clevelandu, je prišel tja zastopnik šerifa, ne v namenu, da izvrši aretacije in zapre urade, temveč da naprosi načelnika, naj ga spremlja k napravi American and Wire Company ter pomaga razpršiti tam množico stavkarjev, ki se je zbrala pred tvornico.

To je bilo eno veliko nasprotje med tukaj in metodami, katerih so se posluževali konstablerji ter pomožni šerifi v Pensylvaniji. V Youngstownu so se gibale aretacije približno na isti višini kot pred stavko. Tekom poletja je bilo vsaki teden aretiranih približno 150 oseb. V prvem tednu stavke je bilo zaznamovati 110 aretacij. V tednu med 7. in 14. oktobrom, ko je bila napetost močnejša, je aretirala policija v cellem 191 ljudi. Od 60 oseb, ki so bile aretirane od 20. septembra pa do 14. oktobra v zvezi s stavko, so jih pridržali le deset dalj kot tri dni, po katerem času jih je treba staviti pred sodišče. Od desetih, ki so bili obtoženi nošenja orožja, jih je bila več kot polovica takih, ki so bili voljni delati.

Primerjajmo pa s tem New-castle, na drugi strani državne meje, v Pennsylvaniji, kjer so tekom prvega tedna stavke aretirali 40 oseb kot "sumljivih" in kjer drže aretirane, dokler ne bo stavke konec.

Governor Sprou, iz Peunsylvanije pa se je v nekem govoru v Erie postavil za nastopom konstablerjev ter podpiral okrajne žerife pri uničevanju zborovalne pravice stavkarjev. Večiče nepostavnosti, katere so vršile oblasti

Žejna Marička

Ker je bila jezna radi izgube petih dolarjev, je oddala signal za požarno brambo.

Ženska, ki ima povsem določne nazore glede prohibicije in ki ima tudi žejo, ki je povsem primerna božičnim praznikom, je zasnovala globok načrt, da dobi nekaj žganja v bližini Amsterdam Ave. ter 65. ceste v New Yorku. Ker je vedela nekaj o potih in sredstvih, je poiskala nekega "bootlegger-ja" ter mu dala pet dolarjev z naročilom, naj ji preskrbi nekaj šnopsa.

Ženska, po imenu Mary Behn, stara štirideset let ter brez stalnega naslova, ni dobila svojega šnopsa. Mesto tega pa je dobila:

— Tri kompanije požarne bramb.

— Dve kompaniji lestvije.

Zavarovalno patrujo.

Dva pomožna požarna načelnika.

Dva bataljonska požarna načelnika.

Pet policijskih avtomobilov s policijskimi rezervami.

Potem ko je čakala najmanj eno leto, — tako se ji je zdelo, — na povratek bootlegger-ja in potem ko se je konečno prepričala, da je bila osleparjena na naravnost nesramen način za lepši pet dolarjev in da so splavala po vodi tudi vsa upanja, da ji bo mogoče dobiti nekaj žganjčice, je pričela Mary videti vse rdeče. Bilo je prjstno in globoko rdeče in cela okolica se ji je zdela vsled tega v plamenih. Mary je vsled tega oddala alarmni signal na Amsterdam Ave. in 65. cesti v New Yorku. Nato je sedla na tla poleg signalne omarice ter pričela prelivati obilne solze.

Nekako petnajst kosov požarnih priprav, nekako sedemdeset ognje gasev in nekako petdeset policistov se je zbralo in vsi so zaman iskali goreča poslopja. Konečno je eden izmed načelnikov zapazil žensko ter jo vprašal:

— Ali ste vi oddali alarm?

— Da, — je odvrnila ženska.

— Šel je potej poti in hotela sem, da ga aretirate.

— Katerega? — je vprašal načelnik.

— Ne vem za njegovo ime, a ga lahko opišem, — je ihtela ženska.

— Dala sem mu pet dolarjev, da preskrbi majhen "nip" (požirek) ter ga ni bilo nazaj.

— Ali mislite, da imamo dosti priprav tukaj, — da izvedemo vaše želje? — je vprašal načelnik s pikrim sarkazmom. — Ali hočete oddati še kak nadaljni alarm?

— Katerega?

Medtem pa je zvonjenje na različnih straneh in splošno razburjenje pripravilo Maričko do spoznanja, da je pozvala na lice mesta požarni department, ne pa policijo.

— Mislila sem, da je to policijske baksa, — je rekla konečno.

Kaj so nato rekli ognjegašci, ne moremo natisniti v listu, ki je namenjen za družine.

Žensko so aretirali, jo obdolžili nerednega obnašanja ter nadalje tega, da je po krivici motila pravično spanje newyorskoga požarnega departmenta.

no izjaviti naslednje glede inozemcev:

— Nevarnost ne prihaja od angleških govorečih delavcev, temveč od inozemcev, ki nimajo nikarih simpatij za naše principije in nikakega zanimanja za naše naprave. Tradicija ne pomenja zanje ničesar in nepostavnost in nered sta "godba v njih ušesih", ker pomenjata uresničenje njih sanj.

Sodnik Gary je izjavil pri svojem zaslišanju pred senatnim komitejem, da pomenja po mnenju sveta odprta delavnica večjo produktivnost, boljše metode in večje blagostanje, zaprta delavnica pa manjšo produktivnost in manjšo blagostanje. Kaj je po naziranju Garyja mnenje sveta o zaprtem kraju?

BOJANE NABOČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJO

DUHOVI

Nočna slika iz Prage.

Na trgu, predno se pride p. Vlaški ulici do palače Lobkovicjev, stoji obdana od malih, zamazanih hiš, samotna kavarna. Posebno ob nedeljah popoldne je tu kaj skrivnostno. Ulice na Mali strani so prazne: gostilničarka kuha na ognju ki stoji v sobi gostov, terko kavo. Stara igralka na harfo sedi v kotu in dremle. Tupatam se oglašajo grlica v zarjaveli kletki. Na steni visi slika, ki — komaj še vidno — predstavlja štiri dobe človeškega življenja: Igrajoče dete, dečka, moža in starčka na bergljah. Skozi nizko okno se vidi na dvorišče, katerega edin okras je star vodnjak.

Noben tujec ne zaide ob tej uri v temne prostore. Nastajajoči mrak izvajlja blede odseve na razbojenih tleh in počrnelih stenah.

Počasi se pa dvigne oblak na nebo in jih zopet potemni. Lahno ropotanje poseže na ognišče in edini glas v tej praznoti. Otroci na ulici tolečejo z rokami po šipah, ali pa

gledajo skozi špranje v sobo Čudovita tišina nekako prevzame človeka. Zunaj so začeli zvoniti k večericeam.

Toda z nočjo se čudovito vse izpremeni. Od stroga sem se zasveti rumenkasta luč, ki dela obraz gospodinje nezagpen in oduren. Z zaspanimi očmi sede vojaki pri neobdelanih mizah in molče strme v pivo v rdečih steklenicah. V ozadju, kjer je skoro popolnoma temno, si je nekdo z rokami podprl glavo in gleda strme predse. Kavarnar stoji zamrzujoče poleg gospodinje in globok kašelj od časa do časa pretrese njegovo telo. Tupatja pokliče kak hrupav glas po žganju in pijana ženska, ki je dosedaj spala, začne nerazumljivo blebetati.

Nato začne naenkrat igralka igrati na harfo. Pred njo leži nekaj bakrenega denarja na zamazanem krožniku. Njeni delci in glas v posebi praznoti. Otroci na ulici tolečejo z rokami po šipah, ali pa

(Nadaljevanje na 6. strani.)

IZ URADA TAJNIKA DR. S. JURIIJA, ŠTV. 61 JSKJ.

(Nadaljevanje s tretje strani.)

mi, kajti pregovor je, "v slogi je moč". Tega gesla se naj tudi držimo. Jaz za svojo osebo obljubljam, da bodem deloval zmiraj le po pravih JSKJ in po sklepih društvenih sej. Skušal bom ustreči posameznemu članu, skušal bom celokupnemu članstvu, kolikor mi bo le mogoče. Na vas, društvene uradnike pa apeliram, da delujmo neumorno za procvit in na predek društva. Članstvo nas je postavilo za voditelje, s tem nam je poverilo važno delo. Gledajmo tudi mi, da bodemo kos naši nalogi, in da bomo rekli ob koncu leta 1920: To smo mi prigospodarili, in toliko smo mi napredovali, toliko na članstvu, toliko na financai, itd.

H koncu voščim vsem članom in članicam društva sv. Jurija, št. 61 JSKJ: Srečno Novo leto 1920!

John Pezdirc, tajnik.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime
Naslov
Mesto in država

CUDOVITA NOVOST

Vsakemu možkemu naj pride v dobro ta ponudba, kajti taka prilika se ne bo nikomur več nudila. Ta skupina sestoji iz britve, ki je iz najboljšega angl. jekla in jako dobro brije Jermena, napravljenega iz najboljšega usnja. Stroja za striženja las, dobre kakovosti, vrednega najmanj \$4.50, napravljenega iz najboljšega jekla ter izborno striže lase. Para dobrih brivskih škarij za striženje las ter glavnika.

Vse te predmete, ki so vredni najmanj \$15.50, bomo zopet prodajali za \$8.50, toda le za kratek čas.

Ne pozijate denarja. Pošijte samo en dolar z naradom in plažali boste, ko vam bo prinesel postar stvari v hilo.

AMERICAN SALES COMPANY

Dept. C

429 EAST 16th STREET NEW YORK, N. Y.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

112

(Nadaljevanje.)

Pustolovec je takoj vrgel vanjo presenečen ter vznemirjen pogled. Veliko pa je bilo njegovo presenečenje, ko je zapazil, da je neka nevidna roka zakrila vse blesteče se zaklade, katere je vsebovala dolina. Baraha se je vsled tega še enkrat zahvalil svojemu angelju varuhu ter skušal najti pot, da se priplazi v dolino samo, ne da bi izdal svojim tovarišem resničnega položaja Zlate doline.

Main-Rouge in El Mestizo sta v svojem zaupanju v lastno moč in spretnost le z zaničevanjem zrla na obširne priprave, ki vedno spremljajo indijski napad. Ko so končno Apači, pripravljeni na napad, domnevali, da so zadostno skriti in da bodo lahko otvorili ogenj, je udaril Main-Rouge s kopitom po tleh ter vzkliknil:

— Zadnji čas je, da napravimo temu konec. Brez teh posv, brez teh Indijancev, bi že davno pozval one roparje zgoraj, naj nam izročijo zaklad.

Nato se je pričel spor med očetom in sinom ki pa je trajal le malo časa.

— Kaj storiti sedaj? — je vprašal El Mestizo.

— Črni sokol hoče imeti svoje sovražnike žive. Želja takega glavarja je povelje za njegove vojnike.

— Dobro, — je rekel Main-Rouge, — a to je še veliko težje kot odtrgati trem mrtvečim skalpe.

Štoto pa je vrgel na Baraha pogled, vsled katerega se je slednji stresel.

— Pes, — mu je rekel, — ali si nas raditega pripeljal semkaj? — Ali nisem rekel vaši milosti, — je dvrnil Baraha, — da strazijo zaklad trije strašni loveci?

— Kaj je na tem? — je rekel El Mestizo. — Mehikanec nam bo dal zlato ali pa svojo kožo do najmanjše enjaje, če nas je oslepil. Main-Rouge in El Mestizo bosta izročila tri bele može Indijancev žive ali pa sama izgubila pri tem svoje življenje. To sta obljubila ter bosta držala svojo besedo.

Nevesti Mestizo je izgovoril te besede v napol španskem in napol indijanskem narečju.

El Mestizo se je obrnil nato proti Barahi:

— In kako ulogo boš igral ti, če hočeš držati svojo obljubo? Baraha je bil zelo v zadregi glade odgovora. Vedel je le eno, da namreč igra ulogo šakala, ki se je pridružil tropi jagvarjev pri lovu. Vse to pa je zadržal v očaju, kajti spomnil se je, da je v obeh divjih Amerikanev ter v onih Mestiza njegovo življenje vredno le trenutke.

— Vaša milost, — je rekel, — vi morate vzeti vpoštev, da vem edinole jaz, kje je skrit zaklad in da je vsled tega nemogoče staviti moje življenje na kocko.

— Ostanite vsled tega skriti za to skalo, — je rekel Mestizo, ki je obrnil s tem prezirljivo svoj hrbet Barahi. Nato se je par minut pogovarjal s svojim očetom v narečju, katerega ni mogel nihče razumeti.

To kratko posvetovanje se je vršilo na skalah, nad prepadom, ki se je dvigal nad Zlato dolino. Nad tem prepadom, ki se je dvigal v obliki terase ter bil pokrit z grmičevjem, so stali Indijanci skoro pokonci.

— Če bi jim obljubili življenje, bi se gotovo udali, — je rekel El Mestizo, ki je hotel s tem zaključiti svoj pogovor.

— In mi bomo držali besedo, kajti hočemo jih izročiti žive Indijancev, — je dostavil oče z divjim smehom.

Istočasno sta stopila oče in sin po obronku nazdol ter dvignila roke, ne da bi se pri tem pokazala.

— Pozor, — je rekel Pepe, ki je ležal za obema smrekoma. — Sovražnosti ali pogajanja za mir se bodo — takoj pričela. Vidim le dve roki, ki dajeta znamenje za mir. Te roke ne držijo nikakega kalumeta. S kom imamo vsled tega opravka?

Pepe je izgovoril te besede z veliko naglieo, ko ga je nauenkrat prekinil močan glas:

— Kdo je oni, — je rekel ta glas, — katerega imenujejo Indijanci orla planin?

— Kaj je to, — je vprašal Kanadee presenečeno. — Ta človek govori angleški?

Ker pa ni Kanadee odgovoril, je glas nadaljeval:

— Mogoče razumeš orel s planin le jezik, katerega govore v njegovi deželi?

Takoj nato je dostavil vprašanje v francoskem jeziku in Kanadee se je stresel.

— To je še hujše kot sem si mislil, — je rekel Kanadee v svojem rojstnem jeziku, ne da bi ga razumel Pepe. — Mogoče je to kak renegat iz naših krajev.

— To je eden izmed belokožcev, ki so utekli na stran Indijancev, — je pripomnil Pepe. — To so ljudje, ki so najbolj strašni.

— Kaj hočete od orla? — je vprašal Bois-Rose v francoskem jeziku, kajti spomnil se je imena, katerega mu je nadal Črni sokol.

— Pokaže naj se, če nima strahu, ter naj posluša.

— In če se pokažem, kdo mi jamči za to, da se tega ne bom kesal?

— Hočemo iti naprej s svojim zaupanjem. — je odgovoril glas.

— Kaj pravi? — je vprašal Pepe.

— Hoče, da se pokažem...

Kanadee je umolknil vsprko pogleda na obe čudni postavi, ki sta se pojavila njemu asproti. V teh dveh ljudeh je spoznal dva človeka, kojih sloves je dospel celo do njegovih ušes in s katerimi je že enkrat križal svoja pota. Že prvič je bilo srečanje skoro pogubosno za oboje.

Vsprko pogleda na oboje moška, s katerima se je že drugič sezal, je prišlo neko, dotedaj povsem nepoznano čustvo v srce nekega.

JOHN WEISS

Iščevalce Harmonik

192 Jefferson St., Brooklyn, N. Y.

Imam na prodaj Kranjske harmonike ne čisto nove na 4 glasove trikrat dvojine in na tri glasove trikrat dvojine. Delam tudi nemške harmonike štajerski model.

ustrašenega gozdnega romarja. Fabijan je bil pri njem in privkral v svojem življenju se je Bois-Rose v resnici bal.

— Main-Rouge in El Mestizo, ali jih spoznaš? — je rekel proti Pepetu.

Pepe je napravil pritrjevalno kretinjo. Tudi on je bil ginjen v dno svojega srca vsprko tega srečanja.

— Ne kaže se, — je rekel. — Za vse, ki pridejo z njima skupaj, pomenja dotični dan dan žlosti.

— Pokazal se bom, — je odvnil Bois-Rose, — kajti drugače bi se jima zdelo, da se bojim. Opazuj je natančno vsak listek na grmovjih in ne izgubi iz oči nobene kretinje teh dveh vragov, ki držita z obema strankama.

Pri teh besedah se je Kanadee vzravnil in njegov mirni in trdni pogled je pričal, da nima strah v njegovem sretnobnega mesta.

Main-Rouge je izgledal naravnost odurno. Bil je velik in suh starec, kojega koža je bila močno obžigana in kojega pogled je bil divji. Njegove zenice nenekne velikosti in njegov nos, ki se je dvigal iz robatega obraza, je kazal popolnega zločinea. Njegovi sivi lasje, ki so bili preje rdeči, so bili na indijanski način zvezani na temenu. Neke vrste lovska sukinja iz jelenove kože mu je segala prav do kolen in noge so bile oblečene v mokasine olivno zelene barve. Poleg puške je nosil še tomahlavk, dolg nož ter futral za indijansko pipo.

(Dalje prihodnjiš)

DUHOVI

(Nadaljevanje s 4. strani.)

suhi prstje prebirajo strune, odpre svoje široke in prazne oči ter prične peti. Poje neko češko narodno pesem. Reško in pretrgano ubajajo besede iz njenih ust in sladkost melodije prestrašeno pobjegne iz sobe. Pesem je končana in ženska postavi harfo utrujeno k steni. Mož v temnem kotu z rokami na obrazu se ni ganil. Le bolnika pri peči je zopet popadel kašelj in izmučeno pljuje po tleh.

Takaj sem zopet nauj naitel. Bilo je pred nekaj leti, ko sem ga videl pri Karlovem mostu. Počasi in leno se je pomikala kočija naprej. Kočijaž je držal vajeti v zaspanih rokah in gledal kameait-kipe ob reki Vtavi. Bliskovi solnčni žarki so padli na njegov obraz in konj se je nekako plašil zlatega križa na mostu. Počasi je vozil. Le nekaj sekund sem moža opazoval in vendar sem ga zopet spoznal.

Večkrat, ko sem preje od po-vošne zabave zjutraj taval proti domu, so se svetilke njegovega voza svetilkale skozi meglo. Težek moker zvok je nosil ropotanje kolob doneče po ulicah. V medli, slabi svetlobi nastajajočega se je počul kak potnik mimo v večerni obleki, z obrto brado na prsih in v rokah nagle eigar. Včasih je sledil obraz kako dekle trane se spust v brezbarvno nebo. Kočijaž na kozlu si je klebuk globoko položil proti čelu. Uprhana mrha je se težavo vlekla voz, ne da bi jo opazil klike njenega gospodarja.

Večkrat sem jih srečal tako proti domu in vselej so se mi zdeli kot bližnji.

Sam ne vem na čem sem spoznal kočijo in njenega voznika prvi dan na mostu. Bodeč mož: pogled se vjaane z mojim in občutil sem pri tem isto, kakor tečaj. To sem po prečutili nočeh srečal poz na sva tni aesti. In ta popeludni mi je dolgo ostal v spominu kot čuden in nadelžen spomin. O katerem nisem nikomur govoril, ker je bil le dozorek zane, katerega ni mogel nihče razumeti.

Nekaj let ga sedaj nisem videl in moža ter grozo, ki je v njem tičala, že skoraj pozabil, ko ga nekega večera zopet ugledam v omejenem kavarni. Luč je blela kot nekdanj in kazala temne odseve na zavesi pred oknom. Poleg ognjika je stal gospodar in kajljal. Njemu nasproti je sedel s pravi žužina nogama skrivnostni kočijaž in srkal žganje. Pri motni svetlobi se mi je zdel njegov obraz še starejši in izpačen kot zadnjič in siva koža mu je bila kot usnje pre-čelana žez kesti. Pred vratom je stal konj in voz. "Stari oče, ne boš več dolgo trave tlačil?" reče-častljajočemu gospodarju ter se smeje.

Njegov prišljeni smeh je čudno duveljal v zaudikli tišini gostov. Voznik je izplj vsebine iz zepca.

"Jaz sem vedno pripravljen, če-š kdaj dobil veselje do voznij-ke pogrebn. — Duhovi so gospo-od. — Na pust se našo peljava k plesu!"

Umolknil je in mrtvaška tišina je zopet zavladala. Voznik obrne glavo in zagleda mene. V njegovih očeh se je svetilo kot spoznanje.

"V pustu —" reče še enkrat brez naglase in se strese. Žganje je bilo ostro in mu zaprla usta.

Luč v razbiti svetilki je migljala in motno svetila na barvne odseve na steni.

Naenkrat začne harfa igrati sentimentalen valček. Ženska s praznimi očmi je prebirala strune in pela. Tu je naenkrat prišlo življenje v mrtvo sobo. Večaki pri mizi začno živigati ter z nogami cepetati po tleh. Na njih obrazih se je naenkrat zasmajalo mučno veselje. Spomnili so se na svetle dvorane, na plesajoče deklice in v njih kravi se je burno pojavilo veselje. Misli so na pust, Geste so razsvetljene in pisane maske se vozijo po njih. S smejaščimi izrazi pozdravljajo iz vozov.

Pesem je bila končana in zopet je vse utihnilo v sobi. Bolni mož pri peči je pričel kašljati. Tuji vzduh se je že zdavnaj dvignil in odšel. Pri vratih je potisnil svoj kloboč globoko in čelo. Lahke se čuje ropotanje njegovega voza na razbiti cesti. —

Zel sem skozi okno tja v noč. Misli sem, da bo prišel kmalu spust z bliščem in lučmi, z maskami in godbo. Potem bom morebiti zopet zazrl tujega voznika, ki v te živnem trahu vozi na vse zgoraj v jutranji megli.

Stisnjen v keta voza sedi en potnik v večerni obleki, z obrto brade na prsih in v rokah nagle smedko. —

Ni mogoče rožici eveteti, ako solnčnih žarkov ne pozna; deklie veselo ni živeti, ako ji sree miru ne da.

Le ko srečna se ji spolni želja, v prsih vse se vnovič oživji; zdaj ne išče si drugod veselja, saj zdaj radost vse je, kar v njej tiči!

Začimbe, želišča in najraznovrstnejša

domača zdravila

katera priporoča msgr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik. MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station NEW YORK CITY.

HARMONIKE

bedni harmonikali vrste indijanskih s popravilom po najnikij cenah, s delo trpimo in samostojno. V popravu se usajivo vsakdo polje, ker sem le nar to let tukaj v tem poslu in sedaj s svojem lasnem domu. V popravu vam sem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupite ali sprajam in s nama.

JOHN WENZEL, 1017 E. 92 St., Cleveland, Ohio.

NAŠI ZASTOPNIK

kateri so pooblašteni pobirati naročnino na dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik ima potrdilo — svoto, katere je prejel in jih roko-kom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50 za četrt leta \$1.25.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovlin Denver, Colo.: Loula Andolšek in Frank Škrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Oulig, John Gorm, Frank Janesh in A. Kochevar Salida, Colo. in okolice: Loula Lovlin.

Spencer, Colo.: Math. Kernely. Indianapolis, Ind.: Aida Rudman. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Chicago, Ill.: Jon. Bošič, Jon. Elias in. Bev".

Joliet, Ill.: Frank Bamblsch, Frank Laurich in John Zaletel.

Mascoutah, Ill.: Fr. Augustia. La Salle, Ill.: Matija Komp.

Livingston, Ill.: Mitch. Cirar. North Chicago, Ill. in okolice: Ant. Šokal in Matil. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa. Springfield, Ill.: Matija Barbortia.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek. Franklin, Kans. in okolice: Frank Leskovic.

Frontenac, Kans.: Rok Firm. Ringo, Kans.: Mike Pencik.

Kittling, Md. in okolice: Fran. Vodopivec.

Chisholm, Minn.: Frank Govše, Jan. Petrich.

Calumet, Mich. in okolice: M. J. Koba in Pavel Šhalta.

Aurora, Minn.: L. Perušek. Eveleth, Minn.: Louis Govše.

Gilbert, Minn. in okolice: L. Vee. Hibbing, Minn.: Ivan Pošča.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. Ely, Minn. in okolice: Frank Gouha.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Great Falls, Mont.: Math. Uršh.

Klein, Mont.: Gregor Zobeč. Govanda, N. Y.: Karl Sternika.

Little Falls, N. Y.: Frank Masla. Barberston, O. in okolice: Frank Po.

je in Alb. Poljanec. Collinswood, O.: Matn. Slapnik.

Cleveland, O.: Frank Sakser, Oha. Karlinger, Frank Meh in Jakob Ee-nik.

Lorain, O. in okolice: Louis Balas. J. Kumeš in M. Ostaneč.

Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kibelj.

Oregon City, Ore.: M. Justin. Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakša. Besemer, Pa.: Louis Hribar.

Broughton, Pa. in okolice: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolice: Job Demšar.

Cenosaaga, Pa.: Ivan Pajžl, Vi. Rovanič.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in An. Kozoglov.

Dunlo, Pa.: Joe Oshaben. Export, Pa.: Louis Spapanič.

Forest City, Pa.: Mat. Kamla. Farell, Pa.: Ant. Valentincič.

Greensburg, Pa. in okolice: Fran. Novak.

Hestetter, Pa. in okolice: Fran. Jordan.

Imperial, Pa.: Val. Petarcel. West Newton, Pa.: Josip Jovan.

White Valley, Pa. in okolice: Jan. Previc.

Willcox, Pa.: J. Peternel. Black Diamond, Wam.: G. J. F.

renta. Coketon, W. Va.: Fr. Koclan.

Thomson, W. Va. in okolice: A. Korenchar.

Milwaukee, Wis.: Andrew Fon, Jo. sip Tratin".

Sheboygan, Wis.: John Stampal in H. Svetini.

W. Allis, Wis.: Frank Škok. Rock Springs, Wyo.: Louis Tu.

enar in A. Justice. Johnstown, Pa.: Frank Gabreala in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolice: Antoa Osolnik.

Manor, Pa. in okolice: Fr. Demšar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolice: U. B. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat. B. I. Magister.

Kaliphien, Pa. in okolice: Marth Korocheda.

Roschard, Pa. in okolice: J. Posdir. Steelton, Pa.: Anton Hrup.

Turtle Creek, Pa. in okolice: Fran. Schifrer.

WSS WSS WSS WSS

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mandle so kranjske lase kakor tudi so moške brke in brado. Od tega mandle strastejo v 8th tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi možkim krami brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatični sem, kosti in ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osemih dneh popolnoma odpravim, ne me opelkine, bole, ture, krasne in grinte, potne noge, kurja očesa, oamb-line v par dnevih popolnoma odstra-nim. Kdor bi svoje zdravlilo brez upeha rabil, mu jamčim na \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem nastoj.

Barva za sive lase, od katere postana lo lasje kakoršne ste imeli v mladosti etekienka \$1.75 s poštnino.

JACOB WAHČIČ 6702 Bonna Ave. NE, Cleveland, O

WSS WSS WSS WSS

Save and Succeed BUY W.S.S.

Rad bi izvedel za naslov JOHNA VICIĆ, doma iz Srpčana, AN-TONA HERVATIN iz Lutezo-va in FRANKA GREGORČIĆ iz Bitnje, podomače Uršič, vsi pri Hirski District. Prosim rojake, da bi mi naznanili njih naslove, ali pa če sami beserjo te vrstice, da se mi sami javijo za ta le naslov: Matevž Šimec, Box 422, Norwich, Pa. (26-27-12).

NAZNANILO.

Naznanjam vsem članom društev J. S. K. J., S. N. P. J., S. D. P. Z. in K. S. K. J. da se skupna seja vrši od zgoraj omenjenih društev dne 28. decembra točno ob 3. uri popoldne v navadnih prostorih. Zgoraj omenjena seja bi se imela vršiti dne 21. decem-bra, ker pa se člani zgoraj ome-njenih društev niso udeležili, smo morali odložiti na dan 28. decem-bra. To je skupna seja za Sloven-ski Hrvatski Narodni Dom. Imamo več važnih reči na dnevnem redu in tudi volitev novih odbor-nikov za zgoraj omenjeni Dom.

Toliko vam v pojasnilo in s s-bratskim pozdravom Steve Kopriva, tajnik dr. št. 13, J. S. K. J. (2x)

Rad bi izvedel za svojega brata JOHNA KRAVOS, doma iz Ma-lih Zabelj na Goriškem. Za i-njič sva bila skupaj 4. julija 1918 v Clevelandu, Ohio. Inu-zen mu poročati važnosti iz domo-vine. Prosim ga, da se mi zgla-si, ali ako kateri rojakov ve za gov naslov, da mi ga blagovoli naznaniti. — Valentine Kravos, R. F. D. 3, Pox 119, Irwin, Pa. (22-26-12)

Vljudno prosim svojega miljen-ga, nepoznanega brata PERIA LAKNER, rojenega v Starem trgu št. 10 pri Kočevju, Jugo-slavija, da se oglasi s kakšno be-sedno svoji sestri Mariji Lak-ner, učiteljici v Zagorlacu, po-šta Nemška Jeka pri Kočevju, Jugoslavija, kateri je oproščen kazni z zaporom 6 mesecev v Novem mestu. Oglasi se milje-ni bratec! (24-27-12)

VABILO

na plesno veselico z igro, kateri privedi slov pevsko društvo Ulaninski Raj v Thomasu, W. Va., v Milkins dvorani 31. decembra na dan starega leta. Pričetek ob 7. uri zvečer

Vspored — Igra enolejarska burka "Ne kliči vraga" — Na-stop pevskega društva Planinski Raj, katero bo pelo sledeče pesmi: ameriško narodno himno "The Star Spangled Banner" v sloven-skem besedilu; "Naša pesem", "Ti veselo poj", "Slove od la-stovke" in "America" v sloven-skem besedilu.

Ker dan po veselici je ravno no-vo leto ter vsi premogorjci poč-uvajo, zato bo imel vsak rojak pri-liko vdeležiti se te naše veselice. Zato vabimo rojake in rojakinje iz bližnjih naselbin, da se po mož-nosti vdeležijo. Mladini, kateri se ne smilijo podplati, kadar je na vspredu ples, bo preskrbljena. Vstopnina za moške 50¢, za dame 25¢ za mladino 10¢. Za mnogo-brojni poset se priporoča Slov. pev. dr. Planinski Raj. (22-26-12)

Cosulich Line

Direktna pot na Grško in v Trst Parnik "Pras. Wilson" odpluje 6. januarja. Parnik "Argentina" odpluje krog 10. januarja. Parniki odplujejo od pomola 7. o' vrnouju 41. ulice, So. Brooklyn. Za cene in druge informacije se obrnite na PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 4 West Street New York

IŠČEM DOBRE DOGARJE

za delati v Texas. Imam les, ki se dobro koče in raste visoko brez močvirja in povodnji, stalno delo in visoke cene. — Max Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn. (29-11-27-12)

KJE SO?

Lovrene Mijač, doma iz Lokve pri Divači št. 145 — Jeopold Jeak, doma iz Dola št. 58 pri Don-Zalahu. Leta 1912 je bil v Cleve-landu, Ohio, na 6218 St. Clair Ave., 1227 E., 61 St. in 6124 St. Clair Ave. — Martin Pilih, doma iz Cret, posta Stori pri Celju. — Joe Žagar, doma iz Iske vas, po-šta Stancec pri Ljubljani. — Ja-kob Primožič, Mijo Četin, Jakob Čerin, Janez Hegler, Olga Seogna, Louis Bridge, Louis Modere, Val-entin Narad, Frank Arb, Anton Dočevar, Mihael Ludvik, John Galian, Peter Zontar, Martin Sta-rosimic, Mina Oblak, John Rudol', Josip Zorko, Frank Žagar, Ignat'z in več drugih, katerih imena smo že preje večkrat pričeli in se ni so javili. Pri nas imajo pisma o l-svojih sorodnikov in starega kru-ša. Javite se, da vam pošljemo pisma.

Upravništvo Glas Naroda, 92 Certlandt St., New York, N. Y. (22-26-12)

OGLASI NAJ SE

ANTON HROVAT (ime pri kom-paniji Anton Hoyt), kateri je svo-ječasno bival v Pittsburghu, Pa., No 7 — 434 1/2 Street, Zahajal je večkrat v Imperial, Pa. Desno oko je izgubil pri Carpenter Company v Pittsburghu ter dobival \$1000 kompenzacije. Zdaj ga je eno leto ni po svoj denar in kompanija ga hoče nareti liti mrtvega. Jaz sem se potegnil za njega in vstavlil sod-niški proces. Če se ne oglasi v te-ku 14 dni, bo ga proglasila sod-nja mrtvega in ne dobi več od-skodnine. Do zdaj se je nabralo pri kompaniji \$500, kateri bi mu gotovo za Požič prav prišli. Takoj naj se zglesi pri Matiji Skender, javnem notarju, 5227 Butler St., Pittsburgh, Pa. (16-27-12)

POZOR DOGARJI

V Kentucky sem kupil 5